

drivelses. Hvad nu dette angaar, at være højt oppe eller lavt nede, kan det jo være en Smagsſag. Hvad man regner for at være højt oppe eller lavt nede, afhænger af, hvor man vil trække Niveaulinien. Hvis man trækker Niveaulinien højt oppe, bliver det den ærede Ordfører, der var langt nede, og trækker man Niveaulinien lavt nede, bliver det mig, som var højt oppe. Jeg for mit Vedkommende er dog tilbøjelig til nok at ville have Niveaulinien for, hvad der foretaas og siges her i Folketinget, lagt saa højt som muligt. Og ſkulde jeg have gjort mig ſtyldig i en Overdrivelse ved at ſige, at der blev lagt en Byrde over paa et meget ſtort Antal ſmaa Ejendomme her i Landet, ſaa kan der vel, indrømmer jeg, diſputeres om, hvorvidt denne Byrde er ſtor eller lille, men en Byrde bliver det, hvis denne Lov vedtages. Det vil hindre diſſe Ejendommers Omſætning, ſamt maatte ſkade deres Prioritetsforhold. Jeg antager da ikke, at jeg var ſaa højt oppe i det blaa, at der ikke var en Tanke i, hvad jeg ſagde, ſom man kunde ſaa fat i og holde faſt. De Indvendinger, ſom jeg rejſte imod Lovforlaget, vare om trent diſſe, at der ikke paa den nuværende Tilſtand i Befolkningen kan rejſes en Begrundelse for Vedtagelsen af en ſaadan Lov. Den ærede Ordfører gav en udførlig ſtatiftiſt Rebegørelſe for, hvorledes Udviklingen foregaar og er foregaaet her næſten ſiden Udſkiſtningen, og den gik ud paa, at Huſenes Antal beſtandig tager til, alſaa at dette Forhold, ſom jeg ſynes, gaar i en heldig Retning, i den Retning, hvori vi onſte, at det ſkal udvikle ſig. Men hvorledes er det muligt paa en ſaadan Tilſtand i Befolkningen at begrunde et Lovforſlag om Indſkrænkning i Udgangen til Huslodders Nedlæggelſe? Det kan jeg ikke forſtaa, det er der ikke god Mening i. Jeg fremsatte der næſt en Tvivl om, hvorvidt Lovgivningsmagten i det hele er berettiget til at vedtage en ſaadan Lov. Det er der for mig meget ſtor Tvivl om. Jeg ved ikke, om det kan ſiges, at Almenvellet kræver, at man i en Tid, hvor Husloddernes Antal tiltager med ſtor Haſtighed, gaar hen og lægger en Indſkrænkningſlov paa et ſaa ſtort Antal Ejendomme; det forſtaar jeg aldeles ikke. Min tredie Indvending var den, at det ſynes mig ſaa temmelig meningsløſt, at vi her forhandle om at nedſætte en ſtor Landbotommisſion, ſom grundigt ſkal overveje alle her hen hørende Spørgsmaal, fordi vi erkende, at det er meget vanſteligt at komme til Bunds deri, og ſaa forelægge Forſlag i den Retning for Rigsdagen, og at vi ſaa ſamtidig med, at vi forhandle derom,

foregribe en af de aller vigtigſte Sider af Spørgsmaalet. Det ſynes mig, at der aldeles ikke kan være nogen god Mening deri. — Det ærede Medlem fra Ribe (Buſt) ſagde, at jeg havde udtalt mig, ſom om ingen Frihedsmand kunde være med til Loven. Jeg maa bemærke, at et ſaadant Udtryk har jeg aldeles ikke brugt. Den Fraſeagtige Smag, ſom et ſaadant Udtryk har, vil jeg meget fralægge mig. Det er et Reſume, det ærede Medlem der har givet af mine Udtalelſer, ſom jeg aldeles ikke vil vedkende mig, fordi det er uddraget med en Flothed, ſom maatte kan anſtaa det ærede Medlem, men ſom ikke anſtaar mig. Hvad en Frihedsmand kan være med til, og hvad en Frihedsmand ikke kan være med til, kan aldrig abſolut angives. En Frihedsmand er til enhver Tid nodt til at tage Henſyn til de Forhold, ſom foreligge; og hvis han vil have noget udrettet, maa han være beredt til at krydſe ſig gennem de Sker og Klipper, ſom Tidens beſlende Strømninger og Forholdenes Magt lægge paa hans Vej. Jeg ſkal derfor være den ſidſte til at komme med Udtryk om, hvad en Frihedsmand kan være med til og hvad ikke. Naar jeg nævnte Monrads Ord for 10—12 Aar ſiden, var det blot for at paapege det Omſlag, ſom ſiden da er ſket i Stemningen. Den Gang er jeg vis paa, at mange Medlemmer her i Salen have følt ſig opilduede ved at høre den gamle Biſkops varme Ord: Fri Jord i fri Mandſ fri Haand! Men det er jo øjenſynligt, at den Omſtændighed, at diſſe Ord kunde komme frem den Gang, vidner om, at det var en helt anden Tilſtand, der den Gang herſkede. Andet var det ikke, jeg vilde ſige dermed, men jeg vil ſelvſølgelig ikke have, at vi ſkulle maale alt, hvad vi nu 10—12 Aar efter gøre, efter en Udtalelſe, ſom ſaldt den Gang; det kunde aldrig falde mig ind. Dernæſt vil jeg ſige, — og det er ikke det mindſt vigtige for mig at ſaa ſagt — at hvad man end kan gøre ved de Huslodder, ſom maatte blive oprettede i Fremtiden ved ſærlig Foranſtaltning, er det et helt andet Spørgsmaal, om vi ere berettigede til at lægge Byrder over paa de alt beſtaaende Huslodder. Jeg ſkal ikke udtale mig om, hvad man kan gøre med de Huslodder, ſom oprettes ved ſærlig Foranſtaltning, for at komme henimod det ſtore Spørgsmaals Løsning, ſom her har været drøftet; det binder jeg mig ikke til for Tiden, men jeg vil vedkende mig, at jeg er en beſtemt Modſtander af at vedtage Love, ſom lægge Byrder over paa de alt beſtaaende ſmaa Huslodder. Vi ſkulle i det hele taget tage